

Priorytety Komitetów Audytu na rok 2020

Instytut Komitetów Audytu

Na podstawie naszych rozmów z komitetami audytu i członkami rad nadzorczych na całym świecie, określiliśmy kwestie priorytetowe, które komitety audytu powinny rozważyć w ramach planowania i realizowania swoich programów działania w 2020 roku.

- **Sprawowanie kontroli** i ponowna ocena, czy komitet ma wiedzę ekspercką i czas na nadzorowanie ryzyk, nad którymi nadzór mu przydzielono.
- **Ocena zakresu i jakości ujawnień informacji w zakresie ESG** ma coraz większe znaczenie, gdyż inwestorzy żądają więcej informacji i dążą do większego zaangażowania.
- **Regulacji** będzie ciągle przybywać i będzie to mieć wpływ na systemy zapewniania zgodności z przepisami.
- **Koncentracja na etyce i zapewnianiu zgodności z przepisami** – koszty wizerunkowe w przypadku działań nieetycznych i niezgodnych z przepisami są wyższe niż kiedykolwiek wcześniej.
- **Monitorowanie sprawozdawczości** – należy starannie czytać wszystkie informacje przedstawiane w raportach rocznych w tych obszarach, które wiążą się z wyższym ryzykiem.
- **Zapewnianie jakości badania** – w jaki sposób firma audytorska uzyskuje ciągły wzrost jakości badania sprawozdania finansowego – łącznie z wdrażaniem i wykorzystywaniem nowych technologii.
- **Wykorzystywanie technologii** – jakie są plany spółki związane z wykorzystaniem robotyki, technologii chmury, sztucznej inteligencji i analityki danych w celu zwiększenia wydajności funkcji finansowej.
- **Zwiększanie korzyści płynących z audytu wewnętrznego** oraz pomoc w zapewnieniu, by audyt wewnętrzny skupiał się na kluczowych ryzykach i związanych z nimi kontrolach.

Ustalenie priorytetów w przeładowanej agendzie komitetu audytu nigdy nie jest łatwe a rok 2020 jest szczególnie trudny, ponieważ komitet audytu działa w sytuacji globalnej zmienności i niepewności gospodarczej, w świecie, w którym inwestorzy i interesariusze są coraz potężniejsi i lepiej poinformowani.

Sprawowanie kontroli

Ten priorytet numer jeden z ubiegłego roku jest aktualny także w 2020 r. Niemal połowa z 1300 osób, które odpowiedziały na naszą ankietę [2019 Global Audit Committee Pulse Survey](#), stwierdziło, że coraz trudniej jest nadzorować główne ryzyka uwzględnione w agendach działania ponad te, które są związane z monitorowaniem sprawozdawczości finansowej i kontroli wewnętrznych w tym zakresie a także audytem wewnętrznym i zewnętrznym.

Abstrahując od ogromu nowych obowiązków, ryzyka, z którymi od jakiegoś czasu borykało się wiele komitetów audytu – związane z planowaniem finansowym, cyberbezpieczeństwem, informatyką, łańcuchem dostaw, działalnością operacyjną, zgodnością z przepisami, itp. – stają się coraz bardziej złożone.

Należy ponownie ocenić, czy komitet ma wiedzę ekspercką i czas na nadzorowanie ryzyk, które mu przydzielono. Czy ryzyka cybernetyczne i zarządzanie danymi wymaga większej uwagi całej rady czy też dedykowanego komitetu, który może korzystać z odpowiednich umiejętności spoza rady?

Ocena zakresu i jakości ujawnień informacji w zakresie ESG

Prawie wszystkie spółki notowane na giełdzie przygotowują – w różnym zakresie – sprawozdawczość z zakresu środowiska, spraw społecznych i ładu korporacyjnego (ESG) lub zrównoważonego rozwoju. Wśród szerokiego grona interesariuszy – inwestorów, pracowników, klientów, organów regulacyjnych i inwestorów aktywistycznych – rosną jednak obawy dotyczące jakości, porównywalności, wiarygodności i przydatności tych informacji.

Od lat zwiększa się znaczenie sprawozdawczości w zakresie ESG dla inwestorów instytucjonalnych, którzy żądają większej ilości informacji i dążą do bezpośredniego kontaktu ze spółkami w związku z podstawowymi zagadnieniami ESG oraz ich wpływem na spółki. Choć aktywizm pracowników i konsumentów w dziedzinie ESG jest na początkowym etapie, to zwiększa się gwałtownie, szczególnie w pokoleniu tzw. milenialsów.

Wzrost regulacji i ramowych założeń dotyczących kwestii klimatycznych i zrównoważonego rozwoju tworzy złożoną macierz wymagań dotyczących zachowań i sprawozdawczości, które spółki muszą

brać pod uwagę ze względu na rosnące oczekiwania obszerniejszych ujawnień w tym zakresie.

Regulacje

Czy rada nadzorcza ma zrozumienie wymogów regulacyjnych spółki? Co roku na całym świecie pojawiają się setki nowych wymagań i w dzisiejszych czasach, działając na globalnych rynkach zapewnienie kontroli nad wszystkimi obowiązkami regulacyjnymi jest trudnym zadaniem. Należy zapewnić, aby w strukturze biznesowej spółki dobrze zakorzeniło się wsparcie tego procesu. Należy utrzymywać bezpośredni kontakt z działem prawnym spółki, by mieć pewność, że wszystkie wymagania są pod kontrolą. Czy dział prawny może przedstawić jasny obraz dzisiejszej sytuacji? Czy orientuje się w nadchodzących zmianach? Czy ma odpowiednie zasoby, by mieć nad tym kontrolę?

Koncentracja na etyce i zapewnianiu zgodności z przepisami

Koszty wizerunkowe w przypadku działań nieetycznych i niezgodnych z przepisami są wyższe niż kiedykolwiek wcześniej.

Fundamentalne znaczenie dla skutecznego programu zapewniania zgodności z przepisami ma przykład z góry i kultura całej organizacji, która wspiera strategię spółki, w tym przywiązanie do deklarowanych wartości, etyki i działania zgodnie z przepisami prawa oraz regulacjami. Jest to szczególnie prawdziwe w złożonym środowisku gospodarczym, ponieważ spółki szybko podejmują działania innowacyjne i wykorzystują okazje na nowych rynkach, czerpią korzyści z nowych technologii i danych oraz angażują się we współpracę z coraz większą liczbą dostawców i osób trzecich w ramach dłuższych i coraz bardziej skomplikowanych łańcuchów dostaw.

W połączeniu z trudnym globalnym środowiskiem regulacyjnym – szeregiem nowych regulacji dotyczących ochrony danych osobowych, przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ochrony konsumentów – ryzyko braku zgodności oraz podatności w tym zakresie wymaga czujności. Czy kultura spółki stwarza bezpieczne warunki dla pracowników, by robili to, co należy i sygnalizowali niewłaściwe zachowanie?

Należy pomóc zapewniać, by rozwiązania dotyczące zgodności z prawem i regulacjami oraz rozwiązania w zakresie monitorowania były aktualne, obejmowały wszystkich dostawców w globalnym

łańcuchu dostaw i jasno wyrażały oczekiwania spółki odnośnie konieczności zachowania wysokich norm etycznych. Należy skupić się na efektywności kanałów, przez które sygnaliści mogą zgłaszać problemy w spółce oraz procesów dochodzeniowych poprzez pryzmat #MeToo.

Czy komitet audytu otrzymuje wszystkie skargi zgłaszane przez sygnalistów? Jeżeli nie, na czym polega proces filtrowania skarg, które ostatecznie są zgłaszane komitetowi audytu? Radykalna przejrzystość, którą umożliwiły media społecznościowe, sprawia, że kultura i wartości firmy są w pełni widoczne, tak samo jak zaangażowanie spółki w uczciwe i zgodne z prawem działania oraz jej reputacja.

Monitorowanie sprawozdawczości

W czasach niepewności - spowodowanej wydarzeniami politycznymi, ogólnymi warunkami ekonomicznymi i bieżącymi wyzwaniami – inwestorzy pragną większej przejrzystości w sprawozdaniach spółek, tak aby móc podejmować decyzje oparte na pełnej informacji.

Należy starannie czytać szczegółowe informacje przedstawiane w raportach rocznych w tych obszarach, które wiążą się z wyższym ryzykiem, na przykład jakie podejście przyjęła spółka w kwestiach ESG, jaki jest wpływ ryzyk geopolitycznych i wszystkie obszary związane z wysoką niepewnością szacowania.

Wraz ze zmianami i coraz bardziej skomplikowanymi standardami, które zaczynają obowiązywać co roku i nasilającymi się kontrolami ze strony organów regulacyjnych, podwyższa się cały czas poprzeczka dla sprawozdawczości finansowej. Na które nowe standardy wpływające na sprawozdanie roczne należy uważać? Czym kierują się instytucje nadzorujące jeśli chodzi o sprawdzanie zgodności sprawozdań z przepisami prawa i regulacjami?

Należy starannie rozważyć wszystkie te obszary sprawozdawczości, co do których może występować pewna niechęć przed otwartością. A przynajmniej wykazać czujność na to, co interesuje kluczowych inwestorów i instytucje nadzorujące. Stają się oni coraz lepiej wyposażeni i otwarcie komunikują jakich aspektów oczekują w sprawozdawczości spółek - na poziomie ogólnej prezentacji a także bardziej szczegółowo np. w zakresie trwałej utraty wartości aktywów i ujmowania instrumentów finansowych – może to nie być bezpośrednio przedstawiane komitetowi audytu lub dyrektorowi finansowemu. Komitety audytu powinni być świadome tego, co przedstawiają w swojej sprawozdawczości spółki z tej samej branży i być przygotowane na pytania dotyczące wszystkiego, co wydaje się niespójne.

Zapewnianie jakości badania

Jakość badania jest wzmocniana przez w pełni zaangażowany komitet audytu, który nadaje ton i określa jasne oczekiwania w stosunku do biegłego rewidenta oraz ściśle monitoruje pracę biegłego rewidenta poprzez częstą i dobrą komunikację oraz rzetelną ocenę.

Należy pytać firmę audytorską o funkcjonujące u niej systemy kontroli jakości, które mają na celu zapewnianie zrównoważonej i lepszej jakości badania – łącznie z wdrożeniem i wykorzystaniem przez firmę nowych technologii.

W rozmowach z biegłymi rewidentami w sprawie wewnętrznego systemu kontroli jakości firmy należy rozważyć wyniki inspekcji organów regulacyjnych, a także działań zmierzających do usunięcia słabości. Należy pamiętać, że o jakości badania decyduje wysiłek całego zespołu i wymaga ona poświęcenia i zaangażowania wszystkich uczestników procesu – biegłego rewidenta, komitetu audytu i kierownictwa.

Wykorzystywanie technologii

Najważniejsze zmiany w technologii wpływające na funkcję finansów stanowią ważne okazje, aby mogła się ona zmodernizować i przynieść większą wartość funkcjom biznesowym. Ponieważ komitety audytu monitorują i pomagają w kierowaniu postępowaniem w tym obszarze, sugerujemy trzy obszary zainteresowania.

Przyjmując do wiadomości, że aż 60 do 80 procent pracy działu finansów polega na gromadzeniu danych, jakie są plany organizacji dotyczące wykorzystania robotyki i technologii opartych na chmurze w celu automatyzacji możliwie jak największej liczby czynności ręcznych, redukcji kosztów i poprawy efektywności?

Jak funkcja finansów korzysta z analityki danych i sztucznej inteligencji w celu opracowania bardziej precyzyjnych narzędzi prognostycznych i lepszego lokowania kapitału? Funkcja finansów jest dobrze usytuowana, aby ustalać cele dotyczące analityki danych oraz oceniać wpływ nowych technologii wspomagających transakcje, począwszy od Blockchain do kryptowalut. Wraz z pełną automatyzacją analizy historycznej, możliwości analityczne organizacji powinny ewoluować w kierunku analizy prognostycznej, która stanowi istotną okazję do dodania realnej wartości.

Podczas gdy funkcja finansów łączy silne umiejętności analityczne i strategiczne z tradycyjną sprawozdawczością finansową, rachunkowością i umiejętnościami z dziedziny audytu, musi zmienić się podejście do zarządzania talentami i określenie nowego zestawu oczekiwanych umiejętności. Czy zespół finansów pozyskuje, rozwija i zatrzymuje talenty i umiejętności niezbędne do zaspokojenia

zmieniających się potrzeb? W tym środowisku niezbędne jest, aby komitet audytu poświęcił odpowiednią ilość czasu na zrozumienie strategii transformacji funkcji finansów.

Zwiększanie korzyści płynących z audytu wewnętrznego

W ostatnich latach miało miejsce wiele szeroko nagłościonych kryzysów korporacyjnych, co zniszczyło reputację firm, w których się wydarzyły. Powodem był po części problem z zarządzaniem kluczowymi ryzykami, takimi jak: przykład z góry oraz kulturą korporacyjną, prawną i regulacyjną zgodnością z przepisami, ryzykami ESG oraz globalną siecią dostaw i ryzykami outsourcingu.

Komitet audytu powinien współpracować z dyrektorem audytu wewnętrznego (i członkiem zarządu do spraw ryzyka) i pomagać w rozpoznaniu

ryzyk, które stanowią największe zagrożenie dla reputacji, strategii i działalności operacyjnej spółki oraz w zapewnianiu, by audyt wewnętrzny skupiał się na tych kluczowych ryzykach i związanych z nimi kontrolach. Czy plan audytów jest oparty na analizie ryzyka i czy jest elastyczny - czy jest dostosowywany do zmieniających się warunków gospodarczych i ryzyka? Co się zmieniło w środowisku operacyjnym? Jakie ryzyka wynikają z transformacji cyfrowej spółki i jej organizacji w całej rozciągłości – sourcingu, outsourcingu, kanałów sprzedaży i dystrybucji? Czy wciąż jesteśmy wyczuleni na znaki ostrzegawcze dotyczące bezpieczeństwa, jakości produktów i zgodności? Jaką rolę powinien odgrywać audyt wewnętrzny w badaniu kultury spółki? Należy ustalić jasne oczekiwania i zapewnić, aby audyt wewnętrzny posiadał zasoby, umiejętności i wiedzę fachową zapewniające sukces. Warto pomóc osobie kierującej audytem przemyśleć wpływ technologii cyfrowych na audyt wewnętrzny.

O Instytucie Komitetów Audytu KPMG:

Instytut Komitetów Audytu dostarcza członkom komitetów audytu i rad nadzorczych praktycznych wskazówek, spostrzeżeń oraz możliwości wymiany poglądów w zakresie zwiększenia efektywności nadzoru nad sprawozdawczością finansową i jakością badania sprawozdania finansowego oraz w zakresie zagadnień, które w dzisiejszym świecie stanowią największe wyzwania dla organów nadzorujących w spółkach, poczynawszy od nadzorowania ryzyk i nowych technologii po strategię i zgodność działania z prawem i regulacjami.

Kontakt

ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa
T: +48 22 528 11 00
F: +48 22 528 10 09
E: kpmg@kpmg.pl

Stacy Ligas
Senior Partner, CEO
E: StacyLigas@kpmg.pl

Marek Gajdziński
Head of Audit
Partner
T: +48 22 528 11 10
E: mgajdzinski@kpmg.pl

Zbigniew Libera
Audit
Partner
T: +48 22 528 12 77
E: zlibera@kpmg.pl

Biura KPMG w Polsce

Warszawa

ul. Inflancka 4A
00-189 Warszawa
T: +48 22 528 11 00
F: +48 22 528 10 09
E: kpmg@kpmg.pl

Kraków

ul. Opolska 114
31-323 Kraków
T: +48 12 424 94 00
F: +48 12 424 94 01
E: krakow@kpmg.pl

Poznań

ul. Roosevelta 22
60-829 Poznań
T: +48 61 845 46 00
F: +48 61 845 46 01
E: poznan@kpmg.pl

Wrocław

ul. Szczytnicka 11
50-382 Wrocław
T: +48 71 370 49 00
F: +48 71 370 49 01
E: wroclaw@kpmg.pl

Gdańsk

al. Zwycięstwa 13a
80-219 Gdańsk
T: +48 58 772 95 00
F: +48 58 772 95 01
E: gdansk@kpmg.pl

Katowice

ul. Francuska 36
40-028 Katowice
T: +48 32 778 88 00
F: +48 32 778 88 10
E: katowice@kpmg.pl

Łódź

ul. Składowa 35
90-127 Łódź
T: +48 42 232 77 00
F: +48 42 232 77 01
E: lodz@kpmg.pl

Informacje zawarte w niniejszej publikacji mają charakter ogólny i nie odnoszą się do sytuacji konkretnej firmy. Ze względu na szybkość zmian zachodzących w polskim prawodawstwie prosimy o upewnienie się w dniu zapoznania się z niniejszą publikacją, czy informacje w niej zawarte są wciąż aktualne. Przed podjęciem konkretnych decyzji proponujemy skonsultowanie ich z naszymi doradcami.

kpmg.pl